

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 85/06-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. júna 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť Mgr. M. M., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., V., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. Cb 615/96 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. Cb 615/96 porušil základné právo Mgr. M. M., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. Cb 615/96 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. Mgr. M. M. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiatisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Zvolen p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Mgr. M. M. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 10 327 Sk (slovom desaťtisícristodvadsaťsedem slovenských korún), ktoré je Okresný súd Zvolen p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. J. V., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 15. marca 2006 č. k. I. ÚS 85/06-13 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Mgr. M. M., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. V., V., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Cb 615/96.

2. Z prijatej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 30. septembra 1996 podal na okresnom súde návrh na začatie konania vo veci zaplata sumy 491 500 Sk s prísl., ako škody spôsobenej mu dopravnou nehodou. Toto súdne konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. Cb 615/96, nebolo doteraz právoplatne skončené. Okresný súd 17. septembra 2003 rozhodol vo veci samej rozsudkom, ktorý bol rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) 14. mája 2004 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu viaceré (3. marca 2003, 4. júla 2003, 4. novembra 2005) sťažností na prietahy v konaní. Postup okresného súdu v predmetnom konaní považuje sťažovateľ za porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie označeného základného práva, uložil okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 500 000 Sk a náhradu trov konania.

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, vyjadrením sp. zn. Spr 282/06 z 21. apríla 2006 a sťažovateľ prostredníctvom stanoviska svojho právneho zástupcu k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 4. mája 2006.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – inak ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 100/03).

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. Cb 615/96.

Sťažovateľ podal okresnému súdu 30. júna 1996 návrh na zaplatenie sumy 491 500 Sk s prísl. proti odporcovi M. P. – K., S., ako náhrady škody spôsobenej „*haváriou nákladného motorového vozidla na území bývalého Sovietskeho zväzu*“.

Okresný súd 4. októbra 1996 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku (poplatok zaplatený 18. októbra 1996) a 8. novembra 1996 vyzval odporcu na vyjadrenie

k návrhu v lehote 15 dní (pošta vrátila zásielku 14. novembra 1996 ako neprevzatú v úložnej lehote). Návrh bol opätovne zaslaný odporcovi 3. decembra 1996.

Okresný súd 3. decembra 1996 zisťoval majetkové pomery odporcu dopytom na Obecnom úrade S. (ďalej len „obecný úrad“) a jeho miesto pobytu na Centrálnej evidencii pobytu obyvateľov Slovenskej republiky v B. (ďalej len „CEPO SR“). CEPO SR 9. decembra 1996 oznámila odporcovu adresu (S.) a obecný úrad predložil 11. decembra 1996 požadovanú informáciu.

Výzva bola 10. januára 1997 doručená odporcovi, ktorý predložil okresnému súdu vyjadrenie 15. januára 1997 a splnomocnenie pre advokáta JUDr. I. O. zo Z. Vyjadrenie bolo doručené sťažovateľovi 21. januára 1997.

Stanovisko sťažovateľa k vyjadreniu odporcu bolo doručené okresnému súdu 28. januára 1997.

Pojednávanie konané 26. februára 1997 (prítomní účastníci konania a ich právni zástupcovia) bolo po vypočutí sporných strán odročené na neurčito za účelom „*vykonania dôkazov*“.

Okresný súd 2. októbra 1997 stanovil termín pojednávania na 27. október 1997. Na tomto pojednávaní (prítomní účastníci konania a ich právni zástupcovia) boli vypočutí účastníci konania. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom vyhodnotenia doteraz vykonaného dokazovania a informovania sa na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „GP SR“), či bola informovaná o spôsobe konečného rozhodnutia Generálnej prokuratúry Ruskej federácie (ďalej len „GP RF“) o dopravnej nehode v zmysle jej požiadavky zo 14. augusta 1996.

GP SR predložila 13. októbra 1997 odpis písomností jej korešpondencie s GP RF. Zákonný sudca 30. októbra 1997 žiadal pripojenie súdneho spisu sp. zn. 15 C 13/96 (spis pripojený 6. novembra 1997 a vylúčený 14. novembra 1997).

Okresný súd sa 18. novembra 1997 opätovne informoval na GP SR o spôsobe konečného rozhodnutia GP RF vo veci predmetnej dopravnej nehody. GP SR 25. novembra 1997 oznámila okresnému súdu, že GP RF výsledok konania v predmetnej veci oznámi Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky.

Okresný súd 3. februára 1998 stanovil termín pojednávania na 25. marec 1998. Na tomto pojednávaní (prítomní účastníci konania a ich právni zástupcovia) boli vypočutí

účastníci konania. Pojednávane bolo odročené na neurčito za účelom predloženia poistných dokladov a vypočutia svedkov P. T., M. Š. a Ing. P. B.

Okresný súd 27. marca 1998 požiadal Okresný súd Prešov o vypočutie svedkov P. T. a M. Š. a uznesením ustanovil tlmočníčku z jazyka ruského na preloženie ruských písomností (tlmočníčka predložila okresnému súdu 27. apríla 1998 požadovaný preklad). Sťažovateľ 4. mája 1998 predložil okresnému súdu požadovanú poistnú zmluvu.

Okresný súd Prešov 7. mája 1998 vypočul svedka P. T. Ďalšieho svedka nevypočul, lebo jeho bydlisko je v okrese S.

Okresný súd 1. júna 1998 požiadal o vypočutie svedka M. Š. Okresný súd Senica, ktorý 5. júna 1998 oznámil okresnému súdu, že svedok má bydlisko v okrese S.

Okresný súd 22. júna 1998 požiadal Okresný súd Skalica o vypočutie svedka M. Š. Tento súd po vykonanom šetrení spätne oznámil okresnému súdu, že svedok nemá bydlisko v obci K. v okrese S.

Uznesením z 26. augusta bolo tlmočníčke priznané tlmočné.

Okresný súd 28. septembra 1999 požiadal p. K., a. s., a O., a. s., o podanie informácie o ich poistnom plnení za haváriu. P. O., a. s., 15. októbra 1998 oznámila, že u nej nebola uplatnená náhrada škody. Okresný súd 5. novembra 1998 požiadal Obchodný register Okresného súdu Bratislava III o výpis z obchodného registra týkajúci sa p. K., Č., a. s., B.

Zákonná sudkyňa 6. apríla 1999 požiadala o pripojenie súdneho spisu sp. zn. 15 C 13/96 (pripojený 20. apríla 1999).

Vo veci konajúca sudkyňa bola od 1. júna 1999 do 30. septembra 1999 pridelená na výkon funkcie sudcu na krajský súd.

Okresný súd 19. októbra 1999 urgoval na Okresnom súde Bratislava III predloženie požadovaného spisu. Na dopyt okresného súdu z 19. decembra 1999 P., B., oznámila adresu p. K., a. s. (prestáhovala sa na Š.).

Požadovaný výpis z obchodného registra bol okresnému súdu predložený 2. novembra 1999.

Okresný súd 5. novembra 1999 opätovne požiadal p. K., a. s., o podanie informácie (zásielka doručená 10. novembra 1999). P. K., a. s., 16. novembra 1999 oznámila okresnému súdu, že poistenie sťažovateľa zaniklo 23. apríla 1993 a nehoda sa stala 1. októbra 1994. Preto mu nebolo poskytnuté žiadne plnenie.

Okresný súd 17. decembra 1999 stanovil termín pojednávania na 25. február 2000. Na tomto pojednávani (prítomní účastníci konania a ich právni zástupcovia) boli vypočítaní účastníci konania. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom vyžiadania stanoviska GP SR, vypočítania svedkov M. Š., bytom Ž., okres P., a Ing. P. B. zo S.. Svedok M. Š. bol 5. septembra 2000 vypočítaný dožiadaným Okresným súdom Prešov a zápis bol predložený okresnému súdu 19. septembra 2000. GP SR 19. júla 2000 oznámila okresnému súdu, že pokiaľ požaduje od ruskej strany pomoc, má o ňu požiadať prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Opatrením predsedníčky okresného súdu z 27. septembra 2000 bola vec pridelená Mgr. J. L. Okresný súd 22. novembra 2000 požiadal sťažovateľa o podanie informácie, či trvá na podanom návrhu (v odpovedi z 28. novembra 2000 sťažovateľ oznámil, že na návrhu trvá).

Okresný súd 4. decembra 2000 stanovil termín pojednávania na 14. február 2001 (predvolanie bolo doručené právnym zástupcom účastníkov konania 6. a 7. decembra 2000). Na tomto pojednávani (prítomní boli sťažovateľ a jeho právny zástupca) sťažovateľ navrhol informovať sa na GP SR, ako bolo skončené trestné stíhanie odporcu v Ruskej federácii. Dožiadanie bolo zaslané GP SR 7. marca 2001. Táto v odpovedi doručenej okresnému súdu 27. marca 2001 uviedla, že o požadovanom nemá vedomosť a že 21. marca 2001 požiadala GP RF o výpis z registra trestov ohľadne odporcu.

Poverený sudca 28. marca 2001 predložil spis zákonnej sudkyňi.

Okresný súd 10. apríla 2001 požiadal GP SR o oznámenie predpokladaného termínu odpovede z GP RF (v odpovedi zo 16. mája 2001 bolo uvedené, že odpoveď možno očakávať o 3 – 4 mesiace). GP SR 20. júla 2001 oznámila okresnému súdu, že podľa informácie z GP RF bolo trestné oznámenie na odporcu odložené. Na preklad informácie z GP RF ustanovil okresný súd uznesením z 26. júla 2001 tlmočníčku.

Preklad bol predložený okresnému súdu 23. augusta 2001. Okresný súd 7. septembra 2001 priznal tlmočnicičke tlmočné.

Sťažovateľ 19. decembra 2001 urgoval pokračovanie v konaní.

Okresný súd 28. januára 2002 vyzval právnych zástupcov účastníkov konania na predloženie, resp. označenie dôkazov, ktoré je potrebné ešte vo veci vykonať. Právny zástupca odporcu 29. januára 2002 navrhol vykonať dokazovanie ohľadne trestného stíhania

odporcu v Ruskej federácii. Právny zástupca sťažovateľa 4. februára 2002 okresnému súdu oznámil, že nemá žiadne ďalšie návrhy a žiada vo veci konať a rozhodnúť.

Okresný súd 2. apríla 2002 stanovil termín pojednávania na 16. apríl 2002. Na tomto pojednávaní boli prítomní účastníci konania a právny zástupca odporcu. Po prednesoch účastníkov konania (záverečných rečiach) súd pojednávanie odročil na 30. máj 2002 za účelom predvolania a vypočutia svedka Ing. L. A.

Z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne okresný súd 28. mája 2002 zrušil termín pojednávania, o čom upovedomil účastníkov konania a predvolaného svedka.

Opatrením predsedníčky okresného súdu z 21. septembra 2002 bola vec pridelená sudcovi Mgr. J. L.

Sťažovateľ 24. septembra 2002 urgoval pokračovanie v konaní.

Sťažovateľ 5. novembra 2002 urgoval pokračovanie v konaní.

Okresný súd 5. novembra 2002 vyzval právnych zástupcov účastníkov konania, aby v lehote 15 dní oznámili, aké ďalšie dôkazy navrhujú vo veci ešte vykonať.

Sťažovateľ 11. novembra 2002 oznámil, že nemá žiadne ďalšie návrhy na dokazovanie. Odporca 12. novembra 2002 oznámil, že trvá na svojom návrhu doručenom okresnému súdu 29. januára 2002.

Podľa úradného záznamu zo 4. marca 2003 podpísaného podpredsedníčkou okresného súdu „*vo veci je podaná sťažnosť na prietahy v konaní. V konaní sú prietahy. Žiadam vo veci konať bez prietahov*“.

Okresný súd 12. marca 2003 stanovil termín pojednávania na 23. apríl 2003. Na tomto pojednávaní (prítomní účastníci konania a právny zástupca sťažovateľa) odporca žiadal doplniť dokazovanie o niektoré okolnosti jeho trestného stíhania v Ruskej federácii. Pojednávanie bolo odročené na neurčito „*za účelom predloženia spisu zákonnej sudkyňi*“.

Na č. 1. 183, 184 spisu je „*Opakovaná sťažnosť na prietahy ...*“ podaná sťažovateľom 8. júla 2003. Na rube sťažnosti je úradný záznam predsedníčky okresného súdu z 18. júla 2003 „*... v spise nie je opatrenie o predložení veci zákonnej sudkyňi... Spis ihneď prideliť s opatrením predsedníčky súdu zákonnej sudkyňi JUDr. K. v zmysle rozvrhu práce...*“ (opatrenie bolo vydané 28. júla 2003).

Okresný súd 25. júla 2003 stanovil termín pojednávania na 17. september 2003.

Okresný súd 5. augusta 2003 zisťoval na Okresnom súde Veľký Krtíš, či sa na ňom nevedie konanie o totožnej žalobe.

Na pojednávaní konanom 17. septembra 2003 (prítomní účastníci konania a právny zástupca sťažovateľa) bolo konštatované ukončenie dokazovania a bol vynesený rozsudok, ktorým bol odporca zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi 491 500 Sk s 18 % úrokom z omeškania od 15. februára 1995 a trovy konania. Zákonná sudkyňa 9. októbra 2003 požiadala predsedníčku okresného súdu o predĺženie lehoty na písomné vyhotovenie rozsudku do 31. októbra 2003. Rozsudok č. k. Cb 615/96-204 zo 17. septembra 2003 bol doručený právnomu zástupcovi sťažovateľa 6. novembra 2003.

Okresný súd uznesením z 29. októbra 2003 zaviazal odporcu zaplatiť okresnému súdu náhradu hotových výdavkov v sume 2 870 Sk. Uznesenie napadol 21. novembra 2003 odporca odvolaním a súčasne „*zahlásil odvolanie*“ proti rozsudku zo 17. septembra 2003.

Okresný súd 25. novembra 2003 vyzval odporcu na doplnenie odvolania a uznesením mu stanovil poplatok za odvolanie.

Odvolanie odporcu bolo doručené súdu 4. decembra 2003 (odvolanie bolo doručené sťažovateľovi 10. decembra 2003).

Súdny spis bol 8. decembra 2003 doručený krajskému súdu. Krajský súd stanovil termín pojednávania na 14. máj 2004. Na tomto pojednávaní (prítomní účastníci konania a ich právni zástupcovia) boli prvostupňový rozsudok a aj uznesenie z 29. októbra 2003 zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Súdny spis bol vrátený okresnému súdu 17. júna 2004.

Sťažovateľ 6. júla 2004 urgoval pokračovanie v konaní.

Okresný súd 8. júla 2004 stanovil termín pojednávania na 11. október 2004.

Pojednávanie konané 11. októbra 2004 (prítomní sťažovateľ a právni zástupcovia účastníkov konania) bolo po prednesoch prítomných odročené na 13. december 2004.

Pojednávanie konané 13. decembra 2004 (prítomní sťažovateľ, právni zástupcovia účastníkov konania a znalec Ing. Ľ. A.) bolo po vypočutí prítomných a znalca odročené na neurčito za účelom doplnenia dokazovania.

Okresný súd 22. decembra 2004 požiadala Okresný súd Nové Zámky o predloženie exekútorského spisu a Okresný súd Veľký Krtíš o predloženie súdneho spisu sp. zn. 8 Cb 128/02 (údajne sťažovateľ c/a odporca o zaplatenie 491 500 Sk). Právny

zástupca sťažovateľa 27. decembra 2004 oznámil spisovú značku trestného oznámenia, ktoré podal sťažovateľ na odporcu na Okresnej prokuratúre L. [ďalej len „okresná prokuratúra“ (1 Pn 2782/2004-5)]. Predmetný súdny spis okresnej prokuratúry si vyžiadal okresný súd 28. decembra 2004 (predložený 20. januára 2005).

Okresný súd Veľký Krtíš 29. decembra 2004 oznámil, že požadovaný súdny spis sp. zn. 8 Cb 128/02 (Mgr. M. a spol. c/a sťažovateľ o zaplatenie 506 317 Sk je od 28. októbra 2003 na krajskom súde).

Okresný súd 23. februára 2005 urgoval u exekútora predloženie exekútorského spisu a Okresný súd Veľký Krtíš predloženie súdneho spisu sp. zn. 8 Cb 128/02. Okresný súd Veľký Krtíš 9. marca 2005 oznámil, že spis je stále na krajskom súde, a exekútor 14. marca 2005 oznámil, že neviduje žiadnu vec, v ktorej by bol účastníkom sťažovateľ.

Okresný súd 8. apríla 2005 požiadal exekútora o predloženie spisov sp. zn. Ex 10/2000 a Ex 334/97.

Sťažovateľ 13. apríla 2005 urgoval pokračovanie v konaní.

Exekútor 9. mája 2005 oznámil okresnému súdu, že vo vyššie označených exekútorských veciach sťažovateľ a odporca nie sú účastníkmi konania.

Okresný súd 17. mája 2005 opätovne žiadal Okresný súd Veľký Krtíš a exekútora o predloženie požadovaných spisov.

Sťažovateľ 30. mája 2005 urgoval pokračovanie v konaní.

Súdny exekútor 20. júna 2005 opätovne oznámil, že požadované spisy sa netýkajú účastníkov konania. Okresný súd Veľký Krtíš 14. júna 2005 oznámil, že súdny spis je už vrátený z krajského súdu.

Podľa úradného záznam z 13. júna 2005 zákonná sudkyňa 12. júna 2005 nastúpila na materskú dovolenku. Opatrením predsedníčky okresného súdu z 1. augusta 2005 bola vec pridelená náhodným výberom sudkyňi JUDr. Z. B.

Okresný súd 4. augusta 2005 stanovil termín pojednávania na 12. október 2005. Toto pojednávanie (po prednesoch účastníkov konania a ich právnych zástupcov) bolo odročené za účelom ďalšieho dokazovania na 7. december 2005.

Okresný súd 27. októbra 2005 zrušil termín pojednávania (dovolenka sudkyne) a predvolal účastníkov na 19. december 2005. Súčasne požiadal Okresný súd Veľký Krtíš o predloženie spisu sp. zn. 8 Cb 128/02 a Okresné riaditeľstvo Policajného zboru L.

o podanie informácie o stave preverovania trestného oznámenia sťažovateľa na J. C. Taktiež opätovne požiadal exekútora o predloženie už vyššie označených exekučných spisov.

Pojednávanie konané 19. decembra 2005 (prítomní účastníci konania a ich právni zástupcovia) bolo po prehláseniach právnych zástupcov účastníkov konania, že trvajú na svojich doterajších prednesoch, odročené na neurčito (za účelom zadováženia exekučných spisov, už pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty 10 000 Sk). Exekútor bol 21. decembra 2005 písomne vyzvaný na predloženie požadovaného v lehote 5 dní.

Opatrením predsedníčky okresného súdu z 2. januára 2006 bola vec opätovne vrátená zákonnej sudkyňi (po jej návrate z materskej dovolenky).

Exekútor predložil 11. januára 2006 požadované exekučné spisy.

Okresný súd 30. januára 2006 stanovil termín pojednávania na 13. marec 2006.

Právny zástupca odporcu 1. februára 2006 ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní (kolízia termínov) a spolu s odporcom ho žiadali odročiť.

Okresný súd 7. februára 2006 pojednávanie odročil na neurčito, o čom písomne upovedomil právnych zástupcov účastníkov konania.

Okresný súd 15. marca 2006 stanovil termín pojednávania na 1. máj 2006. Keďže v uvedený deň je štátny sviatok, odročil pojednávanie na 5. máj 2006, o čom 22. marca 2006 upovedomil účastníkov konania.

III.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

2. Predsedníčka okresného súdu vo svojom uvedenom vyjadrení k opodstatnenosti sťažnosti uviedla: „(...) *Vec vybavovala sudkyňa JUDr. D. M. do 27. 9. 2000, kedy nastúpila na stáž na Krajský súd v Banskej Bystrici. Počas jej neprítomnosti bola vec pridelená opatrením predsedníčky súdu sudcovi Mgr. J. L. Sudca vo veci konal. Po ukončení stáže zák. sudkyne sa jej vec vrátila 1. 4. 2001.*

Od 27. 5. 2002 bola sudkyňa JUDr. D. M. preložená na Krajský súd v Banskej Bystrici. Vec bola pridelená Mgr. J. L., ktorý vo veci konal.

Opatrením predsedníčky súdu zo dňa 28. 7. 2003 bola vec pridelená sudkyňi JUDr. J. K., ktorá po odchode JUDr. D. M. prevzala všetky nerozhodnuté veci z jej senátu, t. j. viac ako 100 vecí. Sudkyňa na pojednávaní dňa 19. 3. 2003 vo veci rozhodla.

Vec vybavovala sudkyňa do 12. 6. 2005, kedy nastúpila na materskú dovolenku. Vec bola pridelená JUDr. Z. B. Dňa 2. 1. 2006 sa sudkyňa JUDr. K. vrátila z materskej dovolenky a vo veci koná.

Je teda pravda, že v priebehu trvania sporu došlo viackrát k zmene sudcu, ale vždy z objektívnych dôvodov. Sudcovia po oboznámení sa s vecou konali.

Nie je pravdou, že by odporca priznal, že zavinil dopravnú nehodu, alebo že by výšku škody do odvolacieho konania nenamietal.

Už vo svojom vyjadrení, ktoré bolo súdu doručené 15. 1. 1997 namietal, že neexistuje doklad, ktorý by preukázal, že dopravnú nehodu zavinil on konaním pod vplyvu alkoholu. Na pojednávaní dňa 26. 2. 1997 uviedol, že k poškodeniu vozidla sa nevie vyjadriť a namietal, že znalecký posudok, ktorý si dal urobiť navrhovateľ, sa robil v čase, keď bolo vozidlo predané. Takéto vyjadrenie nie je možné považovať za súhlas s uplatnenou škodou.

Pokiaľ sťažovateľ namieta, že sa pojednávania odročovali, bolo to na základe návrhov na doplnenie dokazovania, ktoré predniesli účastníci konania, alebo sudca považoval za potrebné dokazovanie doplniť.

Na dĺžku konania mali vplyv aj skutočnosti, že sa jednalo o dopravnú nehodu, ku ktorej došlo v Ruskej federácii a súd musel zisťovať, kto nehou zaviniť, havarované vozidlo odviezol súdny exekútor, ktorý nebol ochotný predložiť súdu exekučné spisy a predložil ich až pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. V konaní boli vypočutí svedkovia cestou dožiadaných súdov v P., S. Vec bola v dôsledku odvolania na Krajskom súde v Banskej Bystrici od 8. 12. 2003 do 17. 6. 2004, museli sa preložiť písomnosti z jazyka ruského do jazyka slovenského a sudcovia vykonali rad ďalších úkonov potrebných pre rozhodnutie vo veci samej.

Daný spor nehodnotím ako veľmi zložitý po právnej stránke, ale bol náročný na dokazovanie už aj vzhľadom na to, že k nehode došlo v cudzine a spornou bola aj výška škody.

Uznávam, že spor trvá dlho a že k dĺžke konania prispela aj tá skutočnosť, že sa v jeho priebehu viackrát zmenili sudcovia. Stalo sa tak vždy z objektívnych dôvodov, ktoré súd nemohol ovplyvniť (...)“.

Právny zástupca v stanovisku k predmetnému vyjadreniu uviedol: „(...) Pokiaľ sa týka vyjadrenia k sťažnosti Okresného súdu vo Zvolene, tak z hľadiska chronologického postupu je zrejmé, že došlo k viacerým zmenám sudcov, pričom takéto zmeny sudcov sú podľa názoru Okresného súdu vo Zvolene objektívne.

Sťažovateľ naďalej tvrdí, že Okresný súd vo Zvolene nekonal priebežne, pretože ak sa aj jednalo o vec náročnú z hľadiska dokazovania, tak je zrejmé, že úkony súdov neboli priebežné a do dnešného dňa spor ako taký nie je ukončený, pričom naposledy súd konal ešte v roku 2005.

(...) sťažovateľ naďalej trvá na všetkých svojich tvrdeniach uvedených vo svojej sťažnosti, pričom po preštudovaní spisu Ústavný súd SR si vytvorí obraz o činnosti Okresného súdu vo Zvolene, t. j., či tento súd konal priebežne alebo či došlo k prieťahov v súdnom konaní (...)“.

3. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa naplní zásadne až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. I. ÚS 41/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní „o zaplatenie sumy 491 500 Sk s prísl.“ vedenom pod sp. zn. Cb 615/96, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

3.1. Pri hodnotení podľa kritéria „zložitosť veci“ ústavný súd posudzovanú vec nepovažuje za právne zložitú. Vykonanie dôkazov navrhovaných účastníkmi, zisťovanie relevantných skutočností v Ruskej federácii, dopyty poisťovniam, vypočutie svedkov dožiadanými súdmi, zadovažovanie súdneho a exekučného spisu spôsobilo síce určitú faktickú zložitosť veci, z čoho vyplýva aj určitý stupeň časovej náročnosti, to však nemôže byť samo osebe v posudzovanej veci akceptované ako podstatný dôvod ospravedlňujúci doterajšiu skoro desaťročnú dĺžku konania z hľadiska jeho predmetu (rozhodovanie o náhrade škody).

3.2. Pri posudzovaní správania sťažovateľa v preskúmvanej veci ústavný súd nezistil žiadne závažné skutočnosti, ktoré by podstatnou mierou prispeli k predĺženiu doterajšej dĺžky konania v predmetnej veci.

3.3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že konanie od nápadu veci (30. septembra 1996) dosiaľ trvá bez jej právoplatného rozhodnutia už skoro desať rokov. Okresnému súdu v zásade nemožno vytýkať nedostatočnú aktivitu pri prerokovávaní a rozhodovaní posudzovanej veci, o čom svedčí stanovenie sedemnástich pojednávaní, z ktorých dvanásť bolo vykonaných, a to osem (26. februára 1997, 27. novembra 1997, 25. marca 1998, 25. februára 2000, 14. februára 2001, 16. apríla 2002, 23. apríla 2003 a 17. septembra 2003) do prvého rozhodnutia vo veci samej (rozsudok zo 17. septembra 2003) a ďalšie štyri pojednávania (11. novembra 2004, 13. decembra 2004, 12. novembra 2005, 19. decembra 2005) z ôsmich stanovených po vrátení veci z krajského súdu (17. júna 2004), ako aj dokazovanie vyžiadaním si exekučného spisu a súdneho spisu, vypočutím znalca a úmyslom (prezentovaným na pojednávaní konanom 13. decembra 2004) doplniť už vykonané dokazovanie.

3.4. Vychádzajúc zo skutočností zistených zo spisu okresného súdu sp. zn. Cb 615/96, ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol:

- od 26. februára 1997 (pojednávanie) do 2. októbra 1997 (vytýčenie termínu pojednávania), t. j. v trvaní vyše siedmich mesiacov,
- od 28. septembra 1998 (dožiadanie poisťovníam) do 19. októbra 1999 (urgovanie Okresného súdu Bratislava III), t. j. v trvaní vyše dvanástich mesiacov,
- od 14. februára 2001 (pojednávanie) do 28. januára 2002 (výzva účastníkom konania), t. j. v trvaní vyše jedenástich mesiacov (keď okresný súd len požiadal GP SR o podanie informácie a uznesením zo 7. septembra 2001 stanovil tlmočné),
- od 28. mája 2002 (zrušenie termínu pojednávania) do 12. marca 2003 (stanovenie termínu pojednávania), t. j. v trvaní vyše deviatich mesiacov (keď okresný súd len

5. novembra 2002 vyzval účastníkov konania, aby oznámili, aké ďalšie dôkazy navrhujú vykonať),

- od 22. decembra 2004 (vyžiadania exekučného a súdneho spisu) do 4. augusta 2005 (pojednávania), t. j. v trvaní vyše siedmich mesiacov (keď okresný súd len urgoval zaslania exekučného a aj súdneho spisu, pričom až 21. decembra 2005 upozornil exekútora na možnosť uloženia mu pokuty),

t. j. spolu vyše 46 mesiacov (takmer štyri roky), bez akýchkoľvek zákonných dôvodov nečinný, resp. nevykonal vo veci úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas súdneho konania nachádza. Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k prieťahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou ani správaním účastníkov konania, ale postupom okresného súdu. Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť tieto prieťahy, nemožno akceptovať. Personálne problémy, prípadne vysoká zaťaženosť sudcov nemôže byť na ťarchu účastníka konania a nemajú povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

3.4. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že tieto významnou mierou prispeli k predĺženiu celkovej doby predmetného občiansko - právneho konania, pričom toto predĺženie nemožno pripísať len na ťarchu faktickej zložitosti posudzovanej veci a ani správaniu sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov, pretože vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je žiadnou garanciou toho, že okresný súd nebude pokračovať v nečinnosti v napadnutom konaní.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie, ktoré považuje za primerané v sume 500 000 Sk, z dôvodu, že „(...) nekonanie Okresného súdu vo Zvolene spôsobilo tú skutočnosť, že som musel zrušiť živnostenské oprávnenie, pretože som nemal potrebné finančné prostriedky na opravu nákladného motorového vozidla, tak isto som potom nebol schopný zaplatiť úver na toto motorové vozidlo, kde bola odo mňa v súdnom konaní vymáhaná dlžná suma a na základe toho, že súdy nekonali, som v podstate pod neustálymi exekúciami, pričom v súčasnej dobe som starobným dôchodcom a mojím jediným príjmom je starobný dôchodok, ktorý poberám, pričom z tohto dôchodku sú mi vykonávané zrážky v zákonom stanovenej výške a teda na živobytie mi zostáva len minimálna suma. (...)“

Keďže iba konštatovanie porušenia označeného základného práva nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa, ústavný súd uznal za dôvodné priznať mu finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu (najmä na celkovú dĺžku doterajšieho konania na okresnom súde) považuje za primerané v sume 80 000 Sk.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal tri úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie sťažnosti 1. februára 2006 a podané stanovisko zo 4. mája 2006 k vyjadreniu okresného súdu.

Odmena za jeden úkon právnych služieb (v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, t. j. 1/6 výpočtového základu 16 381 Sk) je 2 730 Sk, čo

predstavuje spolu s režijným paušálom 160 Sk sumu 2 890 Sk. Odmena advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za tri úkony právnych služieb) predstavuje spolu sumu 8 670 Sk.

Keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty (19 %) priznaná odmena sa mu zvyšuje o 1 657 Sk, t. j. odmena predstavuje spolu sumu 10 327 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2006